

Forvaltning av vernskog

Veileder for revisjon av vernskoggrenser
og forvaltning av vernskog

Rapport nr. 23/3-31
05.06.2023

Revidert 18.10.2023

Landbruksdirektoratet
Eanandoallodirektoráhtta

Landbruksdirektoratet
Eanandoallodirektoráhtta

Rapport: Forvaltning av vernskog

Avdeling: ARA

Dato: 05.06.2023

Ansvarlig: Trond Svanøe-Hafstad

Bidragstere: Baro Moslet, Vegard Wist, Anna Marie Bjørken og Rune Nordrum

Rapport-nr.: 23/3-31

Forsidebilde: Rune Nordrum

Innhold

Innhold	2
1 Innledning	3
1.1 Bakgrunn	3
2 Forskriftsarbeidet	4
2.1 Mål med planarbeidet	4
2.2 Revisjon av vernskoggrensene og forskrifter	4
2.3 Prosessen for revisjon av vernskogforskrift	4
2.4 Forhold til annet lovverk	5
3 Karakterisering av vernskog	5
3.1 Vernskog mot fjellet	6
3.2 Vernskog mot kysten	8
3.3 Vernskog mot naturfare	8
3.3.1 Hva menes med naturfare og sikringsskog	8
3.3.2 Ansvar	8
3.3.3 Vernskogbestemmelsen	9
3.3.4 Ansvaret for sikring	9
3.4 Egenskaper i kartlaget	9
4 Regler for forvaltning av vernskogen	10
4.1 Vernskog opp mot fjellet	11
4.1.1 Tresatt mark	11
4.1.2 Strenge restriksjoner	12
4.1.3 Lette restriksjoner	12
4.2 Vernskog ut mot kysten	13
4.2.1 Strenge restriksjoner	13
4.2.2 Lette restriksjoner	14
4.3 Vernskog mot naturfare	14
4.4 Hogstmelding	14
4.4.1 Behov for meldeplikt	14
4.4.2 Generelt om saksbehandlingen for hogstmelding	15
4.4.3 Elektronisk melding	15
4.5 Innhold i forskriften	16
5 Vedlegg	18
5.1 Produktspesifikasjon	18
5.2 Forskrift om vernskog opp mot fjellet i xx fylke	19
5.3 Forskrift om vernskog mot kysten i xx fylke	22

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Dagens vernskoggrenser har røtter tilbake til den første skogloven i 1893. Det har vært gjennomført flere revisjoner, både i 1932 og midten på 1990 tallet. Utgangspunktet for vernskogpolitikken som ble ført var å sikre foryngelse og gjenvekst. Gjennom det 20 århundret har de norske skogene gått fra å være glisne og gjennomhogd, til å bli en betydelig ressurs hvor stående kubikkmasse er mangedoblet.

Det finnes ikke noe eksakt tall på hvor stort omfang av det skogkledde arealet i Norge som er figurert ut som vernskog. Det har vært ulik praksis mellom fylkene hvordan de har valgt å figurere ut vernskog. I enkelte fylker er alt skogkledd mark satt som vernskog, mens i andre fylker er all natur, både skogkledd mark, myrer og snaufjell figurert ut som vernskog over ei bestemt grense.

Formålet med vernskog og tilhørende forskrifter er å fastsette grensene for skog som tjener til vern for annen skog, for seg selv eller mot naturskader. Forskriftene skal også gi regler for forvaltningen av skogen som sikrer en skogbehandling som ivaretar funksjonene til vernskogen. Det er snart 30 år siden siste revisjonen av vernskog, og forvaltningen ser behovet for å gjennomgå dette på nytt, både når det gjelder justering av vernskoggrensen og hvilke forvaltningsregler som skal praktiseres.

Hjemmelen for å gi forskrifter om vernskog finnes i lov om skogbruk § 12:

«Statsforvalteren kan gi forskrift om at skog skal vere vernskog når skogen tener som vern for annan skog eller gir vern mot naturskadar. Det same gjeld område opp mot fjellet eller ut mot havet der skogen er sårbar og kan bli øydelagt ved feil skogbehandling.

Forskrifta skal leggje fast grensene for vernskogen og gi reglar for forvaltninga av skogen. Det kan også fastsetjast reglar om meldeplikt.

Kommunen skal sørje for at eigarar av vernskog blir gjort kjent med vernskogvedtaket og dei reglane som blir fastsette, og skal kunngjere vedtaket i dei aviser kommunen elles nyttar til kunngjeringar.»

Vernskog omfatter tre situasjoner:

- vern for annen skog
- vern mot naturskader
- vern for å sikre at utsatt og sårbar skog selv ikke blir ødelagt ved feilaktig behandling

Situasjon 1 og 3 har en klar målsetning om å sikre og fremme skogens produksjonspotensial. Bestemmelsen har først og fremst vært anvendt på sistnevnte forhold når det gjelder skogbeltet som ligger nærmest mot de skogløse arealtypene: det vil si fjellskog, skog ut mot havet og skog langt mot nord. Vernfunksjonen her er knyttet til vanskelige klimatiske forhold. Målet er å sikre at den selv ikke blir ødelagt og/eller sikre lokalklimaet til underliggende/innenfor liggende områder.

Med situasjon 2 menes vern mot skred og ras, flom, sandflukt, vind eller lignende. Det er denne delen av bestemmelsen som er relevant når det gjelder skog som sikring mot naturfarer. Bestemmelsen har, med enkelte unntak, vært en sovende paragraf.

2 Forskriftsarbeidet

2.1 Mål med planarbeidet

Planarbeidet skal ha som formål å finne fram til hensiktsmessige skogfaglige løsninger for revisjon av vernskoggrense og -forskriftene. Det skal utarbeides nasjonale tegneregler for fastsettingen av vernskoggrensene og utfigurering av vernskogen som skal gi en helhetlig og sømløs overgang av vernskoggrensene mellom fylker og kommuner. De nye vernskoggrensene og den utfigurerte vernskogen skal være allmenn tilgjengelig i NIBIO sin innsynsløsning «Kilden».

Forskriftene skal oversendes til Norsk Lovtidend. Det følger av forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav c at forskrifter skal kunngjøres i Norsk Lovtidend. Det er ikke noe i veien for at forskrifter kunngjøres på annen måte i tillegg til kunngjøring i Norsk Lovtidend. En nærmere beskrivelse av kunngjøringsplikten i Norsk Lovtidend er gitt i rundskriv fra Justisdepartementet, se rundskriv [G-149/92](#). Dersom en forskrift ikke kunngjøres, kan det føre til at den ikke kan påberopes overfor den enkelte, jf. forvaltningsloven § 39. Forskrifter skal sendes inn til Norsk Lovtidend den dagen de blir fastsatt eller stadfestet.

2.2 Revisjon av vernskoggrensene og forskrifter

Statsforvalteren fastsetter en fylkesvis forskrift for hver type vernskog såfremt de er aktuelle for fylket. Det er skogens funksjon, og deretter hvilke forvaltningsregler, som skal være retningsgivende for forskriftene i hvert fylke. Det betyr at hvis ikke skogen noen spesiell funksjon, kan den ikke legges ut som vernskog. Å ha spesifikke forskrifter for hver type vernskog handler om hva som gir best resultat for beslutningstakeren.

Med en forskrift for hver type vernskog vil utformingen bli lik for hele landet. Landbruksdirektoratet vil i det videre arbeidet lage en veileder for myndighetenes forvaltning av vernskogen. En slik veileder vil inneholde avklaringer om hvordan de ulike forskriftene skal praktiseres og brukes i saksbehandlingen av tiltak i vernskogen.

Det oppfordres til samarbeid mellom Statsforvalterne på arbeidet med revisjon av vernskoggrensene med forskrifter.

2.3 Prosessen for revisjon av vernskogforskrift

Kompetansen til å fastsette vernskogforskrift ligger til Statsforvalteren, og skal i vernskogvedtaket fastsette både grensene for vernskogen og hvilke regler som gjelder for forvaltningen av den aktuelle skogen. Fastsetting vernskoggrensene og vernskogen behandles i kapittel 3, mens reglene for forvaltning av skogen behandles i kapittel 4. For å sikre et godt opplyst og forankret vedtak, legger departementet til grunn i ot.prp.nr. 28 (2004-2005) kap.6.5.3.2 at saken skal legges fram til uttalelse for kommunene som blir berørt før vedtak fattes.

Et vedtak om at skogen får status som vernskog vil nok oftest gjelde mange eiendommer, men kan også gjelde noen få. Ved forberedelsene av vernskogvedtaket gjelder forvaltningslovens regler om kunngjøring og varsling. Dersom det fastsettes forvaltningsregler som angår noen få skogeiere, kan det være grunn til å forhåndsvarsle den enkelte skogeier spesifikt. Dersom man fastsetter en forskrift som angår en ubestemt krets av eiere, foregår forhåndsvarslingen i form av en høring som er åpen for alle, eller rettes mot aktuelle private og offentlige institusjoner og organisasjoner.

2.4 Forhold til annet lovverk

Vernskogforskriftene med sine forvaltningsregler for vernskogen skal sikre at skogen ikke blir utsatt for skogbehandling som kan gå på bekostning av skogens funksjon. I tillegg kan det være at skogbrukstiltak i vernskog, på lik linje med alle andre skogbrukstiltak, også berøres av annet lovverk enn skogbrukslova. Det er ikke så uvanlig med slike parallelle løp i ulike lovverk.

En viktig lov i så måte er plan- og bygningsloven, en sektorovergripende lov som blant annet bestemmer arealbruken i kommunen. Plan- og bygningsloven og skogbrukslova kan knyttes sammen ved at man i hensynssoner etter plan- og bygningsloven henter inn bestemmelser fra vernskogforskriftene som allerede eksisterer. Dette er nærmere omtalt i rapport [22/3-27](#) - Forvaltningsmodller for sikringsskog mot naturfarer.

Naturmangfoldloven slår fast at enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet. Den har også prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8-12 som er relevant for all saksbehandling som berører naturmangfoldet, noe som oftest vil være tilfelle for skogbrukstiltak.

Forvaltningslov og offentleglov med flere gjelder for den offentlige saksbehandlingen av vernskogsaker, både selve forskriftsarbeidet og saker knyttet til enkelttiltak innenfor en allerede vedtatt vernskogforskrift.

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, gitt med hjemmel i naturmangfoldloven, regulerer for eksempel planting av Sitkagran i vernskogområder (og andre områder).

Vannressursloven har, i likhet med forskrift om berekraftig skogbruk gitt med hjemmel i skogbrukslova, bestemmelser om å bevare kantsonas økologiske funksjon.

Forskrift om planlegging og bygging av landbruksveier, gitt med hjemmel i skogbrukslova og jordlova, regulerer bygging av landbruksveier i vernskogområder (og andre områder). Videre har vi de ulike forskriftene for tilskudd til skogbrukstiltak.

Friluftsløven regulerer blant annet allmenhetens rett til ferdsel og opphold i naturen, herunder i vernskogområder.

På denne måten vil det være mulig å tenke seg til et utall av flere lovverk som potensielt kan komme til anvendelse på tiltak som også rammes av en vernskogforskrift.

3 Karakterisering av vernskog

Fastsettingen av vernskoggrensene har historisk blitt gjort manuelt hvor skogbruksansvarlig har tegnet inn grensene etter kjente punkter i terrenget. Tilgangen på hjelpemidler har forandret seg mye, og i dag har vi flere temakart og andre digitale hjelpemidler som forenkler dette arbeidet.

Felles for alle typene vernskog i kap. 3.1-3.3 er at deres utstrekning begrenses av skogbrukslovas virkeområde. Bestemmelser om vernskog gis med hjemmel i skogbrukslova, og kan derfor ikke gjelde for områder som ikke er skog eller skogmark, jf. skogbrukslova § 2 første ledd.

Med skogmark mener man “*grunn som er skogproduserande, eller som etter ei samla vurdering er best eigna for skogproduksjon, og som ikkje er nytta til andre formål*”. Dette omfatter areal som er tresatt, og der omfanget av trekronene til sammen dekker minst 10 prosent av arealet, og der trea er, eller kan bli, minst fem meter høye. Areal med yngre tre der tresettingen ikke fyller disse kriteriene, men der en kan vente at dette skjer på sikt, må også omfattes. Det samme gjelder areal som i en midlertidig fase er uten tresetting på grunn av hogst eller andre naturlege årsaker, men der en kan vente at arealet blir tresatt i framtida. Trær i hager og parker er ikke omfattet av begrepet.

I praksis vil vi se utfigurering av vernskog som omfatter skog eller skogsmark basert på et bestemt kartlag. Det har vært behov for å gjøre avveininger mellom ulike alternativer for å figurere ut vernskogen. Det er ønskelig å ta i bruk det beste kartlaget for å figurere ut vernskogen. Likevel har dekningsgraden av de ulike kartene påvirket vår anbefaling. Det viktigste er at vernskogen i Norge er basert på det samme kartgrunnlaget.

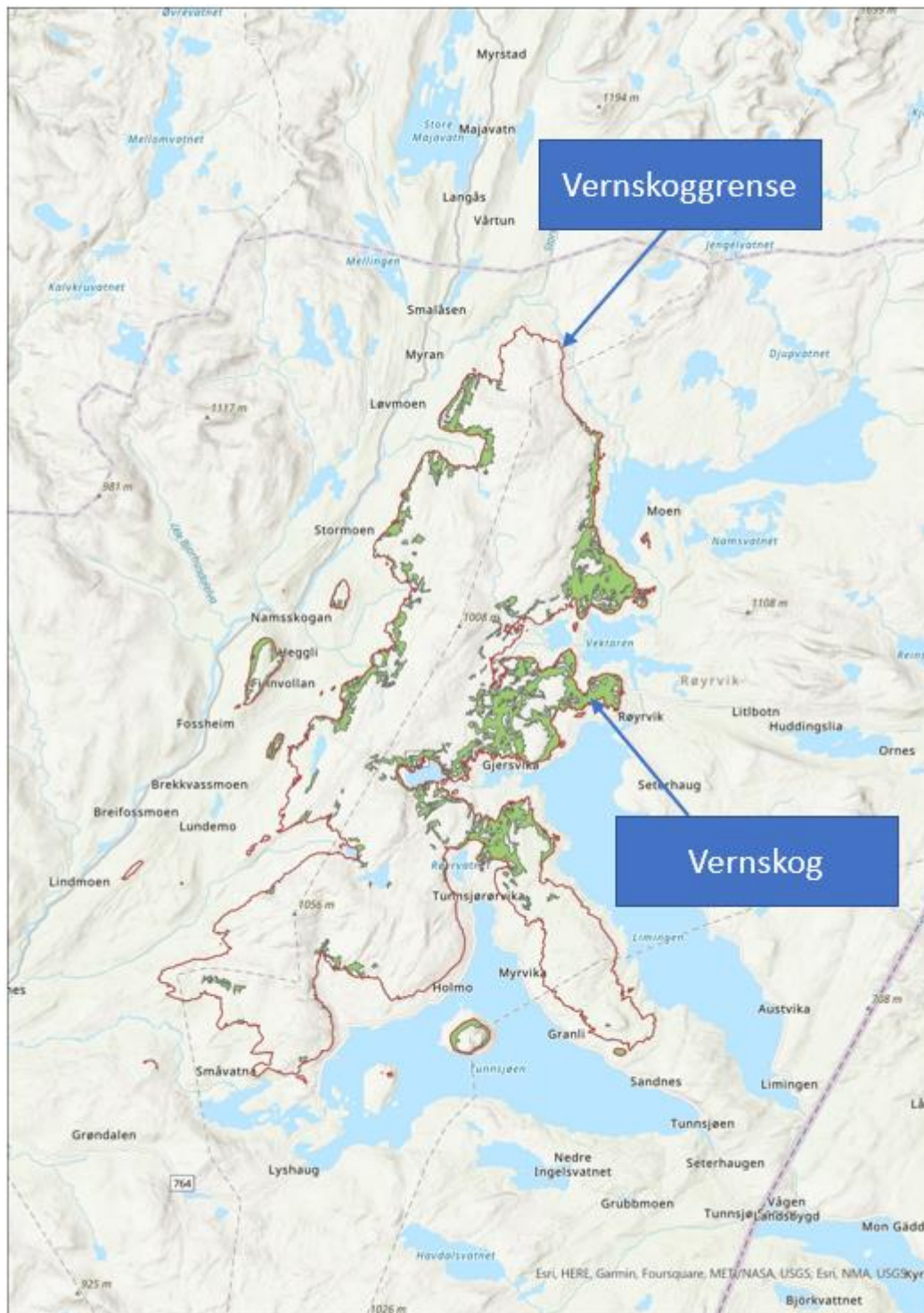
Et vedtak om at skog skal være vernskog må ha sin bakgrunn i at skogen tjener en funksjon som vern for annen skog, vern mot naturskade eller vern for å sikre at utsatt og sårbar skog selv ikke blir ødelagt ved feilaktig behandling. I det følgende vil vi imidlertid dele opp skogen i vernskog mot fjellet, mot kysten og mot naturskade, da det ofte er der (fjell og kyst) vi vil finne disse funksjonene. Hvis det finnes områder som ikke er fjell eller kyst, men der man anser at skogen har en slik funksjon, kan disse områdene inkluderes i vernskogforskriften.

3.1 Vernskog mot fjellet

Vernskog opp mot fjellet er den vanligste formen for vernskog. I de fleste delene av landet finnes det eksisterende vernskoggrenser. Det bør nå gjøres en biologisk vurdering om disse grensene er riktige i dag. Har tregrensa trukket seg oppover fjellet, bør også vernskoggrensen justeres deretter. Det er bare skog i klimatisk utsatte områder der feil skogbehandling kan medføre negative konsekvenser for foryngelse og produksjon både i vernskogen og i de nedenforliggende skogarealene som skal fastsettes som vernskog.

Til å fastsette nye vernskoggrenser bør høydekurver fra **N50 kartdata** benyttes. Høydekurvene vil gi en sammenhengende grense som er lett å forholde seg til. Innad og mellom fylker vil det være store variasjoner på hvor vernskoggrensen burde gå. Her må Statsforvalteren, etter samråd med kommunene, avgjøre hvilken høydekurve som er mest riktig å bruke til å fastsette vernskoggrensen basert på skogens funksjon. Det bør etterstrebes at overgangene mellom fylker og eventuelt innad i et fylke blir så sømløse som mulig.

Vernskoggrensene figureres ut som et linjetema, mens vernskogen figureres ut som polygon (Figur 1). **Arealressurskart (AR50)** anbefales som datagrunnlag for figurering av vernskogen som det beste heldekkende kartlaget for Norge. Der hvor det foreligger et bedre heldekkende kart over skogressursene, kan disse benyttes. Arealtype «skog» over vernskoggrensen vil da bli figurert ut som vernskog. Hvilke egenskaper som må ligge ved oversendelsen av disse kartdataene finnes i vedlegg 5.1. En mer detaljert beskrivelse av vernskogen er presentert sammen med forvaltningsreglene i kapittel 4.

Figur 1 Eksempel på figurering av vernskog mot fjellet. Vernskoggrensen er et linjetema fastsatt av en høydekurve fra datasettet N50 kartdata. Selve vernskogen «skog» fra arealtype i AR 50.

3.2 Vernskog mot kysten

Vernskog mot kysten har til funksjon å gi vern for annen skog, vern mot selv å bli ødelagt eller for å gi beskyttelse til bebyggelse, infrastruktur og dyrkamark mot naturskader. Fastsetting av vernskoggrenser langs kysten har foregått unntaksvis, da det er stor variasjon av behovet for vernskog langs kysten. Innad og mellom fylker vil det være store variasjoner på hvor vernskoggrensen burde gå. Her må Statsforvalteren, etter samråd med kommunene, gjøre en biologisk vurdering av behovet for vernskog mot kysten der de ser at skogen har en av de nevnte funksjonen. Det bør etterstrebes å få justert grensene til å være så sømløse som mulig mellom fylker og eventuelt innad i et fylke.

På bakgrunn av svært ulikt behov for vernskog langs kysten, er det ikke like enkelt å komme med noen tydelige føringer for hvordan en skal fastsette vernskoggrensen. Det vil likevel være noen generelle prinsipper Statsforvalteren bør følge. Det viktigste vil være å kartlegge hvor er det skogen har en funksjon å beskytte seg selv mot å bli ødelagt, beskytte annen skog eller gi vern for bebyggelse og landbruksområder.

Som et utgangspunkt til å fastsette nye vernskoggrenser mot kysten kan høydekurver fra **N50 kartdata** benyttes. Etter at Statsforvalteren har fått oversikt over den skogen som har en funksjon, kan høydekurven justeres etter kartlagt behov og danne vernskoggrensen. Deretter benyttes **arealressurskart (AR50)** eller et bedre kartlag der hvor det finnes på same måte som for vernskog mot fjellet. Det vil si å figurere ut arealtypen «skog» som vernskog. En mer detaljert beskrivelse av skogens funksjon langs kysten er presentert sammen med forvaltningsreglene i kapittel 4.

Den faktiske vernskogen er i kontinuerlig endring i hovedsak på grunn av et endret klima, men også på grunn av endringer som for eksempel beitetrykk. Det betyr at den utfigurerte vernskogen og vernskoggrensene har behov for å revideres med jevne mellomrom. Det anbefales en jevnlig sjekk av grensene og den utfigurerte vernskogen for å vurdere behovet for å endre disse.

3.3 Vernskog mot naturfare

3.3.1 Hva menes med naturfare og sikringsskog

Med naturfarer mener vi masse (jord, stein, is, vann, sørpe, leire, snø) som kan komme i bevegelse og dermed kan skade eller ødelegge bebyggelse og infrastruktur. Skog har en funksjon med å hindre at naturskader blir utløst eller stanse eller bremse virkningen dersom massene allerede er i gang, blir kalt sikringsskog. Naturfarene som det er mest vanlig å inkludere i denne sammenhengen er skredtypene snøskred, steinsprang og løsmasseskred (sørpeskred, jordskred og flomskred). Skogens effekt på disse naturfarene er best utredet. Det finnes også andre naturfarer som for eksempel kvikkleire og flom i denne kategorien.

3.3.2 Ansvar

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har det overordnede ansvaret for statlige forvaltningsoppgaver innen forebygging av flomskader og skredulykker, og yter hjelp og rådgivning til kommuner og samfunnet ellers med kompetanse og ressurser til kartlegging, arealplanlegging, sikring og overvåking.

Kommunen har ansvaret for sikkerheten til egne innbyggere og får gjennom skredfareutredning på forskjellige nivå (aktsomhetskart, faresonekart og skredfareutredninger) kunnskap om skog som har betydning for skredfaren i nedenforliggende områder. Dette er kunnskap kommunen som planmyndighet har en plikt til å benytte i den kommunale arealplanleggingen etter plan- og

bygningsloven (pbl.). Restriksjoner for skogbruk der skogen har en funksjon som vern eller sikring mot naturfarer blir innarbeidet i hensynssoner.

Skogbrukets sektoransvar er å gjøre seg kjent med den offentlig tilgjengelige informasjonen som finnes om skredfare når skogsdrift planlegges. For offentlig skogforvaltning innebærer dette å ha oversikt over og vite at det er kontroll med at nødvendige hensyn blir tatt, at det er faglig grunnlag for rådighetsinnskrenkningene og samtidig legge til rette for en best mulig forvaltning av skogressursen.

Skogeier/grunneier har ansvar for egen eiendom og er ansvarlig for at alle tiltak i skogen sin blir gjennomført i samsvar med lov og forskrift uavhengig av om skogeieren selv utfører tiltaket eller om dette utføres av andre.

3.3.3 Vernskogbestemmelsen

Vernskogbestemmelsen kan anvendes for å holde kontroll med skogsdriften i områder der det finnes offentlig tilgjengelige informasjonen om naturfare og skog. Målet med å legge ut områder som vernskog mot naturfare vil være todelt – både sikre at hensynet til både samfunnssikkerhet og god forvaltning av skogressursen ivaretas best mulig.

Når Statsforvalteren fastsetter ny eller endrer forskrift om vernskog mot naturfarer med hjemmel i skogbrukslova, skal kommunen innarbeide dette som hensynssoner i sine planer.

Sikringsskog vil ofte forekomme som mindre områder inne mellom skog som ikke er sikringsskog. Dette kan også påvirke mulighetene til å drive tilgrensende skog til sikringsskog optimalt. Arbeidet med å utarbeide vernskogforskrift mot naturfarer gir Statsforvalter og kommunene mulighet til å planlegge hele skogområder bedre. Det som er utfigurert som sikringsskog på NVEs farekart/aktsomhetskart kan vise for mye (eller for lite) enn det som reelt sett er sikringsskog. En nøyere analyse vil ofte ende opp med at det reelle arealet som har sikringsfunksjon vil avvike fra det opptegnede arealet. Arbeidet med å finne et mer presist omfanget av sikringsskog kan både gjøres i forbindelse med utarbeiding av forskriften og/eller i forbindelse med behandling av hogstmelding.

3.3.4 Ansvaret for sikring

Skog benyttet som sikring mot naturskade for bebyggelse og infrastruktur gjelder andre økonomiske interesser enn skogbrukets egeninteresse. Det kan heller ikke sammenlignes med hensyn til naturens egenverdi eller fellesskapsgoder som tilgang til friluftsliv.

Når det gjelder eksisterende bebyggelse er det iht. ulovfestet rett, etablert gjennom rettspraksis, grunneier sitt ansvar å sikre egen eiendom. Når det gjelder ny bebyggelse, er det utbygger/tiltakshaver sitt ansvar at kravene til sikkerhet er oppfylt i sin plan eller byggesak. Kommunen har ansvar for å påse at kravene er oppfylt før vedtak blir fattet.

Skog som sikring mot naturskader er et dagsaktuelt tema som Landbruksdirektoratet i samarbeid med NVE jobber med å utarbeide en veileder hvor dette fastsettes i vernskogforskrifter. Arbeidet med vernskog mot naturskader vil etter hvert bli inkludert i denne veilederen.

3.4 Egenskaper i kartlaget

Det stilles krav om at vernskoggrensene og den utfigurerte vernskogen skal legges ut i NIBIO sin innsynsløsning på «kilden». Datasettene skal leveres etter en produktspesifikasjon som er tilpasset dagens krav om digital utforming (vedlegg 1).

4 Regler for forvaltning av vernskogen

Forvaltningsreglene er ment for å gi føringer for hvilke typer tiltak som kan gjøres i de ulike delene av vernskogen uten at det går på bekostning av vernskogens funksjon. Forvaltningsreglene er lagt opp etter en inndeling av vernskogen i soner basert på funksjonen. Disse sonene er det ikke meningen å tegne ut, men de er beskrevet i figurene etter ulike definisjoner.

I enkelte tilfeller kan det ikke gjennomføres hogst av noen form uten at det går utover skogens funksjon. Da er det opp til saksbehandleren i hvert enkelt tilfelle å avgjøre om tiltaket kan gjennomføres.

Hvis hogst i vernskogen er igangsatt uten at de nødvendige tillatelser foreligger eller at hogsten ikke skjer i samsvar med gitt tillatelse, så kan kommunen med hjemmel i skogbrukslova § 8 andre ledd, eventuelt Statsforvalteren med hjemmel i regler gitt i vernskogforskriften, nekte hogsten.

All host utenom hogst av ved til eget bruk i landbrukseiendommens bygninger og seterhus, skal tiltaket på forhånd meldes til kommunen. Det er nok å sende en melding for området og omfang uavhengig av antallet tiltakshavere. Typisk eksempel på et slikt tilfelle er skogeier som tillater hogst for hytteeiere.

Lukka hogstformer - Det skal stå igjen minimum 16 trær per dekar.

Selektiv hogst – Kun uttak av enkelte trær eller små klynger av trær i et skogbestand. Man høster da enkelttrærne etter hvert, samtidig som man fristiller ungtrærne som kommer opp og sikrer fremtidig foryngelse.

Gruppehogst – Gruppehogst er en lukket hogstform hvor det hogges grupper av trær opptil 2 dekar. I flatene skal det etableres ny skog, ved forhåndsgjenvekst, tilstrekkelig naturlig foryngelse, supplering eller tilplanting.

Småflatehogst – Gruppehogst mellom 2 og 5 daa. I flatene skal det etableres ny skog, ved forhåndsgjenvekst, tilstrekkelig naturlig foryngelse, supplering eller tilplanting.

Skjermtrestillingshogst – Etter skjermtrestillingshogst skal det stå igjen 16-40 trær per dekar.

Fjellskoghogst og *Bledning* er kombinasjoner av selektiv hogst, gruppehogst og småflatehogst hvor det primære er å kunne drive et skogbruk i hovedsak basert på naturlig foryngelse og samtidig bevare skogklimaet.

Åpne hogstformer – Det står færre en 15 trær per dekar og det etableres større åpne flater.

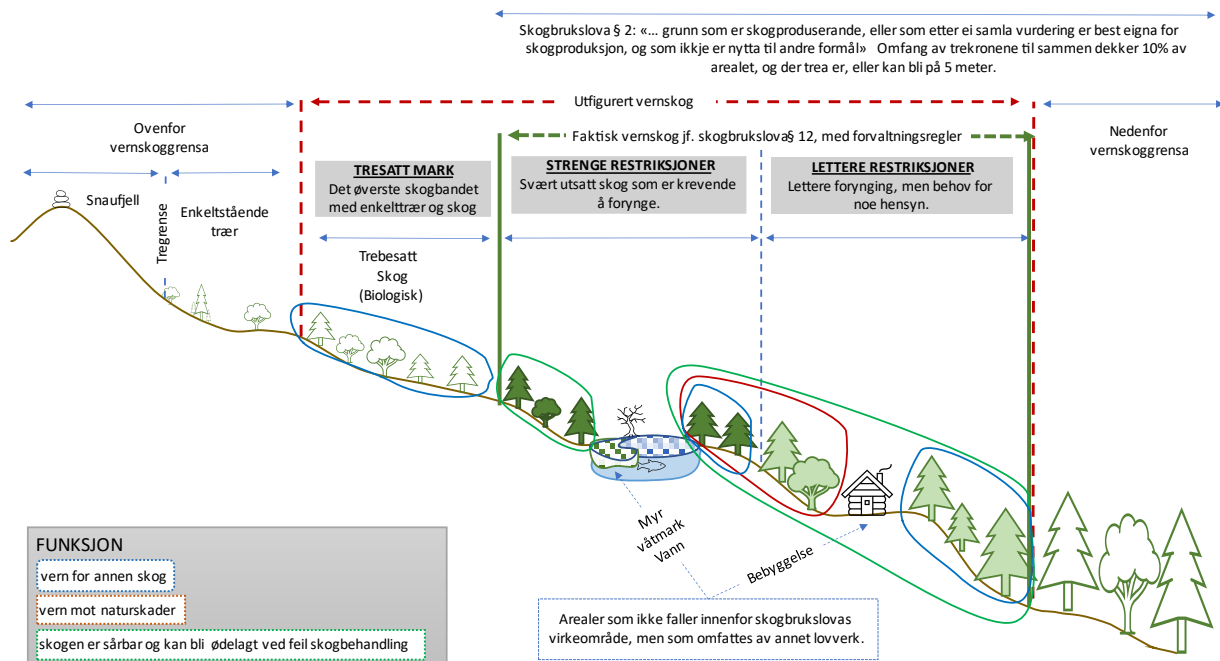
Flatehogst – En åpen hogst hvor alle nyttbare trær tas ut unntatt livsløpstrær og døde trær.

Frøtrestillingshogst – Vanlig hogstform på furumark hvor det settes igjen 3-15 trær per dekar som skal sikre naturlig foryngelse.

Andre begreper

Leplanting – Et vinddempende belte av trær eller busker som verner om bebyggelse, landbruk og infrastruktur. Blir ikke ansett som skog, og faller derfor ikke inn under skogbrukslova.

4.1 Vernskog opp mot fjellet

Figur 2: Soneinndeling av vernskogen mot fjellet. Utfigurert vernskog er innenfor den rødstiplede linjen, mens skogens funksjon er tegnet inn med blå, rød og grønn markering. Soneinndelingen er kun veiledende for fastsettingen av forvaltningsreglene og skal ikke figureres ut.

Vernskog mot fjellet er delt inn i ulike soner etter skogens funksjon. *Tresatt mark* er den øvre delen av vernskogen, og den sonen som dekker det øverste skogbandet opp mot fjellet. Den kjennetegnes fra tregrensa og nedover til skoggrensa som er definert som skogbrukslovens øverste virkeområde. *Tresatt mark* vil i denne sammenhengen si skog som IKKE har et omfang av trekrone som til sammen dekker 10 prosent av arealet, og der trea er, eller kan bli 5 meter. *Strenge restriksjoner* kalles den midtre delen av vernskogen som er den sonen som strekker seg fra skoggrensa (skogbrukslovas virkeområde) og ned til grensen for produktiv skog som her er definert med 0,1 m³ tilvekst per dekar og år. *Lette restriksjoner* er den nedre delen av vernskogen og den sonen i som strekker seg fra grensen for produktiv skog og ned til den nedre vernskogsgrensa.

Figuren viser idealbildet av fjellskogen hvor det er en jevn stigning opp mot fjellet. Denne fjellskogen er gjenkjennbar mange steder, men det er langt ifra all fjellskog som er utformet slikt. Det finnes mange eksempler på skog som er geologisk betinget hvor det vil være store kontraster der skogen brått møter grunnfjellet. Elementer som eksponering, helning, forsenkninger m.m. skaper lokalklimatiske forhold som kan gjøre utfigureringen av vernskog utfordrende. I slike tilfeller vil ikke figuren med beskrivelse av sonene være korrekte. I disse tilfellene vil noen av sonene ikke eksistere og/eller at man går fra vernskogsgrensa og rett til f.eks. strenge restriksjoner.

4.1.1 Tresatt mark

Funksjon/kjennetegn

Trærne som står i sonen *tresatt mark* tjener som varig vern for nedenforliggende skog i sonen for *strenge restriksjoner*. *Tresatt mark* er den øvre delen av vernskogen og kjennetegnes med frittstående enkelttrær av både bar og lauv i varierende størrelse som er i utvikling på grunn av et

endret klima. Det øvre skogbeltet har en viktig funksjon i å ivareta et sammenhengende belte med skog i det øverste fjellbandet. Praktisk tilnærming av tegneregler gjør at dette blir utfigurert som vernskog, selv om det ikke per definisjon er vernskog.

Regler

Tresatt mark ligger per definisjon utenfor skogbrukslovens virkeområde, og kan ikke forvaltes som vernskog etter skogbrukslova. Annet lovverk kan imidlertid gi føringer for hvilke tiltak som er mulige å gjennomføre, som for eksempel naturmangfoldlov og lignende.

4.1.2 Streng restriksjoner

Funksjon/kjennetegn

Den midtre delen av vernskogen som den delen av fjellskogen kjennetegnes med skog som har en lav tilvekst, og som er sårbar for feil skogbehandling. Den har en viktig funksjon for å beskytte nedenforliggende skog mot å bli ødelagt eller forringet. Sonen er kalt *streng restriksjoner* og forvaltningsreglene angir at det kun skal gjennomføres mindre skogbrukstiltak.

Regler

Det er ikke aktuelt å benytte flatehogst i denne delen av fjellskogen da nedenforliggende skog er sårbar og lett kan bli ødelagt av feil skogbehandling. Det er bare aktuelt med *selektiv hogst* eller gruppehogster der ny foryngelse er sikret. I barskogen skal det finnes utviklingsdyktige erstatningstrær (forhåndsforyngelse) som kan overta plassen og produksjonen etter de trærne som hogges. Det skal stilles krav om at hogsten ikke skaper en negativ reaksjon på gjenstående skog, og at hogsten skaper muligheter for å få opp ny foryngelse, enten naturlig eller gjennom planting. Det er viktig å unngå tiltak som fører til temperaturfall, spesielt viktig er dette i denne sonen.

4.1.3 Lette restriksjoner

Funksjon/kjennetegn

Den nedre delen av vernskogen er den delen av fjellskogen som kjennetegnes med produktiv skog som kan ha en funksjon for å verne om den nedenforliggende skogen eller seg selv. Sonen er kalt *lette restriksjoner* og vil i mange tilfeller ligne på den skogen man finner tett opptil vernskogsgrensen. Det er likevel behov for å ha forvaltningsregler slik at man unngår en negativ innvirkning på skogens utvikling. Det vil si at det kan gjøres flere tiltak enn i den ovenforliggende skogen.

Regler

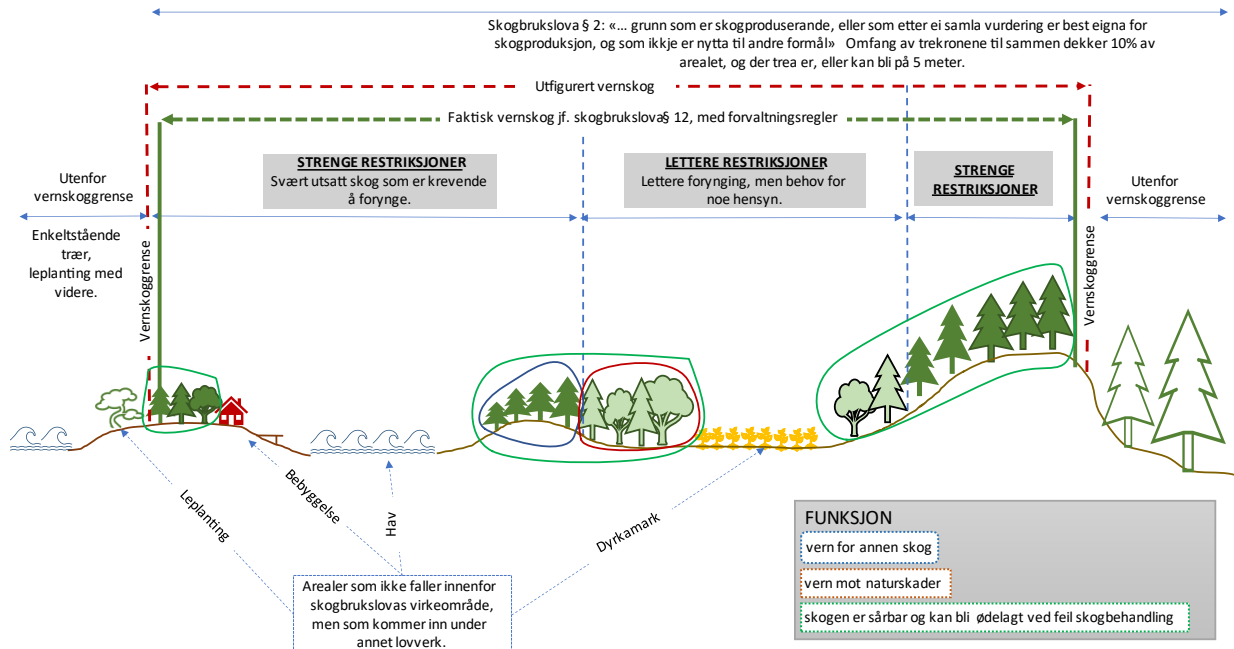
Hogst i denne sonen må tilpasses hvordan en har tenkt å etablere foryngelsen. Der *flatehogst* er ønsket avvirkningsmetode bør det legges vekt på de lokale vekst- og klimaforholdene. Flatestørrelsen bør begrenses til å være opptil 30 dekar¹. Hogstflatens utforming er ekstra viktig i vernskogen og bør tilpasses slik at vernskogen ikke mister sin funksjon.

Skogbruksmyndighetene må ta eiendomsoverskridende hensyn i sin saksbehandling, slik at vernskogen ikke mister sin funksjon som følge av senere hogster på egen eiendom eller naboeiendommer. Ved flere hogstflater i umiddelbar nærhet bør ikke den samlede størrelsen være

¹ NOU 1989:10 Flersidig skogbruk https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2012061905061?page=19

over 30 dekar. Når gjenveksten er tilfredsstillende på en flate teller den ikke lenger med i det samlede arealet.

4.2 Vernskog ut mot kysten

Figur 3: Soneinndeling av vernskog mot kysten kan være svært ulik inndelingen mot fjellet. Sonene kan gå om hverandre flere ganger etter hva som er skogens funksjon. Utfigurert vernskog ligger innenfor de rød stipla linjene der hvor arealtypen er skog. Skogens funksjon er tegnet inn med blå, rød og grønn markering.

Vernskog mot kysten deles inn i to soner etter *streng* og *lette restriksjoner* (Figur 3). Inndelingen av skogen langs kysten avgjøres etter skogens funksjon mot å ikke selv bli ødelagt, verne om annen skog eller mot naturskader for bebyggelse, infrastruktur og landbruksarealer. Sonene med *streng* og *lette restriksjoner* kan variere mye i utbredelse og omfang. De kan overlappe hverandre og komme igjen flere ganger innenfor vernskogen.

4.2.1 Streng restriksjoner

Funksjon/kjennetegn

Denne sonen kjennetegnes med alt i fra enkeltrær, busker og skog som har en viktig funksjon for å verne om annen skogs vekst. Skog og trær i denne sonen kan også ha en viktig funksjon i å skjerme landbruksarealer og bebyggelse mot naturskader. Ved feil skogbehandling kan de omkringliggende områdene miste sin beskyttelse som kan føre til skade eller redusert vekst.

Leplantinger har ofte en viktig funksjon for å beskytte innenforliggende skog, bebyggelse og landbruksarealer. Leplantinger blir ikke regnet for å være skog, da formålet er å skape le mot vær og vind.

Regler

Tiltakene i sonen med *streng restriksjoner* må ikke gå utover skogens funksjon, derfor er det ikke anbefalt å benytte flatehogst i denne sonen. Mest aktuelt for barskog er *småflate-* og *gruppegogster*. For lauvtrær er *selektiv hogst* eller *gruppegogster* mest aktuell. Det skal stilles

krav om at hogsten ikke skaper en negativ reaksjon på gjenstående skog, og at hogsten skaper muligheter for å få opp ny foryngelse, enten naturlig eller gjennom planting.

4.2.2 Lette restriksjoner

Funksjon/kjennetegn

Denne sonen med lette restriksjoner kjennetegnes med skog i ulik størrelse og omfang som har en funksjon for å verne om annen skogs vekst, skjerme landbruksarealer og bebyggelse mot naturskader. Skogen i denne sonen med *lette restriksjoner* har mye av den samme funksjonen som skogen i den sonen med *strengte restriksjoner*, men er mindre sårbar for skogbehandling.

Regler

Hogst i denne sonen må tilpasses hvordan en har tenkt å etablere foryngelsen. Der *flatehogst* er ønsket avvirkningsmetode bør det legges vekt på de lokale vekst- og klimaforholdene. Flatestørrelsen bør begrenses til å være opptil 30 dekar². Hogstflatens utforming er ekstra viktig i vernskogen og bør tilpasses slik at vernskogen ikke mister sin funksjon.

Det må tas eiendomsverskridende hensyn slik at vernskogen ikke mister sin funksjon som følge av senere hogster på egen eller naboeiendommer. Samlet hogstflate bør ikke være over 30 dekar, og hogst på arealer over dette arealet bør avvendes til gjenveksten er tilfredsstillende på de allerede avvirkede flatene. Dette betyr at en bør se bort fra eiendomsgrensene for hogstmeldinger i vernskogen.

4.3 Vernskog mot naturfare

Fastsetting av vernskogforskrift og utfigurering av vernskog mot naturskader vil bli tilført veilederen når alle nødvendige avklaringer foreligger.

4.4 Hogstmelding

Statsforvalteren kan bestemme at det skal være meldeplikt for hogst i vernskogen. Det bør være gode grunner til å ikke innføre meldeplikt for hogst i vernskogen, siden skogen i disse områdene er sårbar, og som ved feil skogbehandling kan miste sin funksjon.

4.4.1 Behov for meldeplikt

Følgende spørsmål om konsekvenser, nytte og kostnader med å innføre meldeplikt bør vurderes før Statsforvalteren bestemmer seg for om det skal innføres eller ikke:

Hvilke konsekvenser kan feil hogst medføre?

- Hvem vil bli skadelidende: kun skogeier eller også andre?
- Hva kan bli skadet: kun foryngelse av det aktuelle hogstområde, annen skog, dyrka mark, bebyggelse, infrastruktur, friluftsliv og miljøverdier?
- Mulig skadeomfang: økonomisk, liv og helse?

Hvilken nytte vil en kunne ha av å innføre meldeplikt?

² NOU 1989:10 Flersidig skogbruk https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2012061905061?page=19

- Behovet for å dokumentere: egne myndigheter, andre myndigheter, interesseorganisasjoner og offentligheten?

Kostnaden ved å innføre hogstmelding?

- Ressurser til å behandle hogstmeldinger.

4.4.2 Generelt om saksbehandlingen for hogstmelding

Når et tiltak i vernskogen saksbehandles skal alle ordinære hensyn i forbindelse med hogst sjekkes ut. I tillegg anbefaler vi tre kartlag som er spesielle for saksbehandling av tiltak i vernskogen. Disse kartlagene inneholder egenskaper som kan være til hjelp for å avgjøre hvilken sone i vernskogen tiltaket befinner seg i.

Arealressurskart

Arealressurskartet finnes i forskjellig målestokk og detaljeringsgrad. Skog er i disse kartlagene definert som et areal med minimum 6 trær per dekar som er eller kan blir 5 meter høye, og at disse bør være jevnt fordelt utover arealet³. Både AR5 og AR50 vil inneholde egenskaper som arealtype, treslag og bonitet som kan opplyse saken.

SR16

Skogressurskart (SR16) er et heldekkende datasett som gir oversikt over utbredelsen og egenskaper ved landets skogressurser. Dette datasettet er nå nylig blitt heldekkende for Norge, og inneholder en rekke egenskaper som f.eks. volum, høyde og treslag som vil være nyttig i saksbehandlingen av tiltak i vernskogen.

Skogbruksplan

For de eiendommene som har hatt skogbruksplanlegging vil informasjonen i temakartet «info om skogbruksplanlegging» i Skogportalen (Kilden) vise områder med produktiv skog og hogstklasser i vernskogen.

Man bør alltid benytte de kartlag(ene) som er best egnet for å belyse saken. Per i dag er de nevnte kartlagene de beste vi har, men det er bare å forvente at tilgangen på relevante kartlag vil øke i årene fremover. Det vil være opp til hver enkelt saksbehandler å holde seg oppdatert på hvilke kartlag som til enhver tid er relevante for saksbehandlingen.

4.4.3 Elektronisk melding

Landbruksdirektoratet har utarbeidet et standardisert meldeskjema som er tilpasse fagsystemet (ØKS) som Statsforvalteren kan velge å benytte.

Hensikten med det elektroniske meldeskjema er å tilrettelegge for:

- Ensartet saksbehandling
- Oversikt over omfanget av planlagt hogst i vernskog
- Dokumentasjon

³Skogoppdatering i AR5, <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/skogoppdatering-i-ar5>

I første versjon kan skogeier selv eller kommunen med grunnlag i en melding (papirskjema, brev eller lignende) fra skogeier registrere hogstmelding. Versjonen dekker hele saksgangen. Det er behov for å forbedre brukergrensesnittet mot skogeier.

I versjon to skal det legges til rette for at kjøper kan registrere hogstmelding på vegne av skogeier når skogeier har gitt samtykke til det. Pålogging skal skje via Altinn med personlig ID, og med tilgang til å registrere på vegne av foretaket.

I versjon tre er planen å legge opp til å forenkle saksbehandlingen slik at bare meldinger som på en eller flere måter ikke er innenfor kravene må behandles manuelt.

4.5 Innhold i forskriften

Forslag til mal/punkter for forskrift om vernskog

§ 12 i Lov om skogbruk sier at Statsforvalteren kan gi forskrift om at skog skal være vernskog når skogen tjener som vern for annen skog eller gi vern mot naturskader. Det samme gjelder områder opp mot fjellet eller ut mot havet der skogen er sårbar og kan bli ødelagt ved feil skogbehandling.

Ved utarbeidelse av forskrift til vernskogsgrenser må det vurderes hva forskriften skal inneholde. Det skal vedtas minimum en forskrift for hver type vernskog hvis det er aktuelt for fylket. Det anbefales at Statsforvalteren tar utgangspunkt i de underliggende punktene som er aktuelle i forskriftene. Som vedlegg ligger forslag på forskriftsmaler. Ved å ha standardiserte forskrifter vil de være lettere for sluttbrukeren å forholde seg til de ulike forskriftene i og på tvers av fylkene. Alle forskriftene skal tilgjengeliggjøres på lovdata.no.

1. Formål

Denne paragrafen må si noe om hva formålet med både vernskogen og forskriften er. Formålet med forskriften er å fastlegge skog som tjener til vern for å selv ikke bli ødelagt, vern for annen skog og eller mot naturskader.

2. Virkeområde

Denne paragrafen må si noe om hvilket skogareal forskriften gjelder for. I hvilken form vernskogsgrensene foreligger bør også beskrives (digitalt, verbale beskrivelser o.l.)

3. Meldeplikt for hogst i vernskog

Her må det beskrives hva som omfattes av meldeplikten, og hvem som skal melde om hogst. I tillegg må man si noe om hva meldinga skal inneholde, f.eks. opplysninger om den planlagte hogsten og kart som viser hvor hogsten skal foregå.

Videre må det komme frem hvem som er vedtaksmyndighet og hvilke vilkår som følger av vedtaket, og at vurderingene er gjort i samsvar med §7 i naturmangfoldloven.

4. Definisjoner

Her kan man beskrive hvordan hogsten skal utføres og etter hvilke regler, for eksempel etter bærekraftforskriften. Man kan også beskrive hvilke regler som gjelder for foryngelse, så lenge det åpnes for foryngelse etter hogsten, for eksempel §7 i bærekraftforskriften. Dersom tiltaket ikke kan gjennomføres uten å forringe skogen vernskogfunksjon, kan tiltaket nektes. Definisjoner og andre avklaring kan skrives ut i denne paragrafen

5.1 Retningslinjer for hogst i vernskog mot fjellet.

Her skal det beskrives hvilke hensyn som skal tas ved hogst i fjellskogen. Man kan ved behov dele inn vernskogen mot fjellet i flere soner med tilhørende forvaltningsregler. For eksempel tresatt mark, strenge- og lette restriksjoner.

5.2 Forvaltningsregler for hogst i vernskog mot kysten.

Her skal det beskrives hvilke hensyn som skal tas ved hogst i sårbar skog ut mot kysten. Man kan ved behov dele inn vernskogen mot kyst i flere soner med tilhørende retningslinjer for hogst. For eksempel lette og strenge restriksjoner.

6. Dispensasjon.

Her må det fremgå hvem som kan gi dispensasjon fra reglene i forskrifta.

7. Kontroll og opplysningsplikt

Her må det fremgå hvem som har kontrollmyndighet og med hvilken hjemmel. I tillegg må det fremgå hvem som har opplysningsplikt.

8. Vedtak om hogststopp

Hvis det er igangsatt hogst uten de nødvendige tillatelser eller at hogsten ikke skjer i samsvar med gitt tillatelse, så må det fremgå hvem som har myndighet til å stoppe hogsten.

9. Klage og straff

Det må fremgå hvem som er klageinstans og med hvilken hjemmel. Det samme gjelder hvis det foreligger brudd på forskriften.

Reaksjonsmuligheter ved overtredelse av skogbrukslova

Skogbrukslova har to ulike reaksjonsmuligheter ved eventuelle brudd på en vernskogforskrift. Den ene er straffehjemmelen i skogbrukslova § 22. Ifølge den kan brudd straffes med bøter eller fengsel inntil ett år, dersom bruddet er vesentlig. Vurderingen av om straffehjemmelen kan og bør benyttes, er opp til påtalemyndigheten. Skogbruksmyndighetens rolle er i så henseende å eventuelt levere en anmeldelse av bruddet på regler gitt i vernskogforskriften.

Den andre muligheten er tvangsmulkt etter § 23, som regnes som en administrativ sanksjon og som kan beslattes og pålegges av skogbruksmyndigheten. Det er verdt å merke seg at tvangsmulkt bare skal benyttes i tilfeller der man ønsker å oppnå noe og der skogeier kan påvirke situasjonen med sine handlinger, typisk en gjenoppretting eller lignende. Om så ikke er tilfellet, har det ingen hensikt å pålegge skogeier en tvangsmulkt.

10. Iverksetting

Det må komme frem fra når forskriften trer i kraft, og om eventuelt andre bestemmelser om vernskogforvaltning, og annen forskrift oppheves ved iverksetting av ny forskrift.

5 Vedlegg

5.1 Produktspesifikasjon

Landbruksdirektoratet vil sammen med NIBIO tilrettelegge en produktspesifikasjon for oversendelse av kartdata. Egenskapene presentert i tabell 1 er foreslåtte egenskaper som vil være synlige i skogportalen (kilden) for kartlaget «vernskog».

Tabell 1 Foreslåtte egenskaper for opplasting av kartdata til skogportalen (kilden)

Egenskapsnavn	Kortnavn	Type	Verdier	Beskrivelse	Leveranse
Vernskog	vernskog	Integer	1-3	1=vernskog mot fjellet, 2=vernskog mot kysten 3=vernskog mot naturfare	Påkrevd
Vernskoggrense	Verngrense	integer	Heltall	Høydekurve som viser hvor vernskoggrensen går	Opsjon*
Fylke	Fylkesnr	Tekst	03, 11, 15, 18, 30, 34, 38, 42, 50, 54	Fylkesnummer som tall	Påkrevd
Årstall	aar	integer	Heltall	Angi årstall for fastsetting	Påkrevd
Forskrift	forskrift	tekst	Link	Link til lovdata med forskriften i kommunen	Påkrevd
Kontakt	kontakt	tekst	Navn	Angi hvem som kan kontaktes angående vernskog	Påkrevd

* For vernskog mot fjell skal høydekurve angis. For vernskog mot kysten kan vernskoggrensen være justert etter behov og funksjon. Det betyr at grensen kan variere mye mellom høydekotene. Det betyr at for vernskog mot kysten er dette valgfritt å angi.

5.2 Forskrift om vernskog opp mot fjellet i xx fylke

Dato	xx.xx. xxxx
Ikrafttredelse	01.xx.202x
Gjelder for	xx
Hjemmel	LOV-2005-05-27-31-§12
Kunngjort	
Korttittel	Forskrift om vernskog, xx

Hjemmel: Fastsatt av Statsforvalteren i xx, x måned 202x med hjemmel i lov 27.mai 2005 nr.31 om skogbruk (skogbrukslova) §12.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bidra til å sikre god forvaltning og ivaretagelse av sårbare skogområder opp mot fjellet der feil skogbehandling kan medføre negative konsekvenser.

§ 2. Virkeområde

Forskrifta gjelder for skogareal i xx fylke, og er nærmere avgrenset i det digitale kartlaget kalt «vernskog» i skogprotalen på kilden.

§ 3. Meldeplikt for hogst i vernskog

All hogst i vernskog, utenom hogst av ved til bruk i landbrukseiendommens bygninger og seterhus, skal på forhånd meldes til kommunen. Skogeier har plikt til å gi slik melding.

I meldinga skal formålet med hogsten oppgis, og hvor og hvordan den skal gjennomføres. Der det er relevant skal det også oppgis hvordan hensyn skal tas til miljøverdier jf. de hensyn som nevnes i skogbrukslova § 1.

Kommunen kan sette vilkår for hogsten, eller nekte hogst helt eller delvis, dersom det er nødvendig av hensyn til vernskogens funksjon. Det skal gå fram av vedtaket at det er gjort vurderinger i samsvar med naturmangfoldloven § 7.

Har kommunen ikke gitt svar på melding om hogst innen 3 uker fra meldinga kom fram til kommunen er hogsten å regne som godkjent. Da kan det meldte tiltaket settes i gang i samsvar med denne forskrift. Dersom kommunen trenger mer tid til å vurdere ei hogstmelding, skal skogeieren varsles om ny frist.

Tillatelse til hogst er gyldig i tre år.

§ 4. Definisjoner

Lukka hogstformer - Det skal stå igjen minimum 16 trær per dekar.

Selektiv hogst – Kun uttak av enkelte trær eller små klynger av trær i et skogbestand. Man høster da enkelttrærne etter hvert, samtidig som man fristiller ungtrærne som kommer opp og sikrer fremtidig foryngelse.

Gruppehogst – Gruppehogst er en lukket hogstform hvor det hogges grupper av trær opptil 2 dekar. I flatene skal det etableres ny skog, ved forhåndsgjenvekst, tilstrekkelig naturlig foryngelse, supplering eller tilplanting.

Småflatehogst – Gruppehogst mellom 2 og 5 daa. I flatene skal det etableres ny skog, ved forhåndsgjenvekst, tilstrekkelig naturlig foryngelse, supplering eller tilplanting.

Skjermtrestillingshogst – Etter skjermtrestillingshogst skal det stå igjen 16-40 trær per dekar.

Fjellskoghogst og *Bledning* er kombinasjoner av selektiv hogst, gruppehogst og småflatehogst hvor det primære er å kunne drive et skogbruk i hovedsak basert på naturlig foryngelse og samtidig bevare skogklimaet.

Åpne hogstformer – Det står færre en 15 trær per dekar og det etableres større åpne flater.

Flatehogst – En åpen hogst hvor alle nyttbare trær tas ut unntatt livsløpstrær og døde trær.

Frøtrestillingshogst – Vanlig hogstform på furumark hvor det settes igjen 3-15 trær per dekar som skal sikre naturlig foryngelse.

Andre begreper

Leplanting – Et vinddempende belte av trær eller busker som verner om bebyggelse, landbruk og infrastruktur. Blir ikke ansett som skog, og faller derfor ikke inn under skogbrukslova.

§ 5. Forvaltningsregler for hogst i vernskog mot fjellet

I vernskogen mot fjellet skal det tas hensyn til de klimatiske forholdene som er i fjellskogen og det karakteristiske ved denne skogtypen.

For skjøtsel og drift i vernskogen mot fjellet, deles vernskogen i 3 soner med tilhørende regler for forvaltningen av skogen.

Sone 1. Tresatt mark

(Her må Statsforvalteren beskrive hvilke tiltak i denne sonen som er tillatt i henhold til de gitte retningslinjene beskrevet i kapittel 4.)

Sone 2. Streng restriksjoner

(Her må Statsforvalteren beskrive hvilke tiltak i denne sonen som er tillatt i henhold til de gitte retningslinjene beskrevet i kapittel 4.)

Sone 3. Lette restriksjoner

(Her må Statsforvalteren beskrive hvilke tiltak i denne sonen som er tillatt i henhold til de gitte retningslinjene beskrevet i kapittel 4.)

§ 6. Dispensasjon

Statsforvalteren i xx kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra reglene i denne forskrifta. I områder som inngår i sone 3 (lette restriksjoner) under § 5, den produktive delen av vernskogen, kan kommunen ut fra en faglig vurdering av de lokale forholdene gi dispensasjon fra retningslinjene for hogst.

Vedtak om dispensasjon skal sendes Statsforvalteren til orientering, samtidig med at parten gjøres kjent med vedtaket.

§ 7. Kontroll og opplysningsplikt

Kommunen skal føre kontroll av godkjente tiltak og pålegg i vernskogen. Skogeier har plikt til å gi opplysninger og oppfylle de pålegg kommunen har gitt.

§ 8. Vedtak om hogststopp

Dersom det er igangsatt hogst uten at det er sendt melding jf. § 3 eller hogsten ikke skjer i samsvar med vilkår satt i vedtak av kommunen kan kommunen vedta hogststopp.

§ 9. Klage og straff

Vedtak fattet av kommunen etter denne forskrifta kan påklages til statsforvalteren. Vedtak fattet av statsforvalteren i førsteinstans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 10. Iverksetting

Denne forskrift trer i kraft xx. måned 202x. Fra samme dato oppheves bestemmelsene om vernskogforvaltning i xx, vedtatt av xx i xx den xx. xx. xxxx og forskrift om vernskog, xx fastsatt xx.xx. xxxx.

5.3 Forskrift om vernskog mot kysten i xx fylke

Dato	xx.xx. xxxx
Ikrafttredelse	01.xx.202x
Gjelder for	xx
Hjemmel	LOV-2005-05-27-31-§12
Kunngjort	
Korttittel	Forskrift om vernskog, xx

Hjemmel: Fastsatt av Statsforvalteren i xx, x måned 202x med hjemmel i lov 27.mai 2005 nr.31 om skogbruk (skogbrukslova) §12.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bidra til å sikre god forvaltning og ivaretagelse av sårbare skogområder ut mot kysten der feil skogbehandling kan medføre negative konsekvenser.

§ 2. Virkeområde

Forskrifta gjelder for skogareal i xx fylke, og er nærmere avgrenset i det digitale kartlaget kalt «vernskog» i skogprotalen på kilden.

§ 3 Meldeplikt for hogst i vernskog

All hogst i vernskog, utenom hogst av ved til bruk i landbrukseiendommens bygninger og seterhus, skal på forhånd meldes til kommunen. Skogeier har plikt til å gi slik melding.

I meldinga skal formålet med hogsten oppgis, og hvor og hvordan den skal gjennomføres. Der det er relevant skal det også oppgis hvordan hensyn skal tas til miljøverdier jf. de hensyn som nevnes i skogbrukslova § 1.

Kommunen kan sette vilkår for hogsten, eller nekte hogst helt eller delvis, dersom det er nødvendig av hensyn til vernskogens funksjon. Det skal gå fram av vedtaket at det er gjort vurderinger i samsvar med naturmangfoldloven § 7.

Har kommunen ikke gitt svar på melding om hogst innen 3 uker fra meldinga kom fram til kommunen er hogsten å regne som godkjent. Da kan det meldte tiltaket settes i gang i samsvar med denne forskrift. Dersom kommunen trenger mer tid til å vurdere ei hogstmelding, skal skogeieren varsles om ny frist.

Tillatelse til hogst er gyldig i tre år.

§ 4. Definisjoner

Lukka hogstformer - Det skal stå igjen minimum 16 trær per dekar.

Selektiv hogst – Kun uttak av enkelte trær eller små klynger av trær i et skogbestand. Man høster da enkeltrærne etter hvert, samtidig som man fristiller ungtrærne som kommer opp og sikrer fremtidig foryngelse.

Gruppehogst – Gruppehogst er en lukket hogstform hvor det hogges grupper av trær opptil 2 dekar. I flatene skal det etableres ny skog, ved forhåndsgjenvekst, tilstrekkelig naturlig foryngelse, supplering eller tilplanting.

Småflatehogst – Gruppehogst mellom 2 og 5 daa. I flatene skal det etableres ny skog, ved forhåndsgjenvekst, tilstrekkelig naturlig foryngelse, supplering eller tilplanting.

Skjermtrestillingshogst – Etter skjermtrestillingshogst skal det stå igjen 16-40 trær per dekar.

Fjellskoghogst og *Bledning* er kombinasjoner av selektiv hogst, gruppehogst og småflatehogst hvor det primære er å kunne drive et skogbruk i hovedsak basert på naturlig foryngelse og samtidig bevare skogklimaet.

Åpne hogstformer – Det står færre en 15 trær per dekar og det etableres større åpne flater.

Flatehogst – En åpen hogst hvor alle nyttbare trær tas ut unntatt livsløpstrær og døde trær.

Frøtrestillingshogst – Vanlig hogstform på furumark hvor det settes igjen 3-15 trær per dekar som skal sikre naturlig foryngelse.

Andre begreper

Leplanting – Et vinddempende belte av trær eller busker som verner om bebyggelse, landbruk og infrastruktur. Blir ikke ansett som skog, og faller derfor ikke inn under skogbrukslova.

§ 5. Forvaltningsregler for hogst i vernskog mot kysten

I vernskogen mot kysten skal det tas hensyn til de klimatiske forholdene som er i kystskogen/denne type skog og det karakteristiske ved denne skogtypen.

For skjøtsel og drift i vernskogen mot kysten, deles denne i 2 soner med tilhørende retningslinjer for hogst mv.

Sone 1. Streng restriksjoner

(Her må Statsforvalteren beskrive hvilke tiltak i denne sonen som er tillatt i henhold til de gitte retningslinjene beskrevet i kapittel 4.)

Sone 2. Lette restriksjoner

(Her må Statsforvalteren beskrive hvilke tiltak i denne sonen som er tillatt i henhold til de gitte retningslinjene beskrevet i kapittel 4.)

§ 6. Dispensasjon

Statsforvalteren i xx kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra reglene i denne forskrifta. I områder som inngår i sone 2 (lette restriksjoner) under § 6, den produktive delen av vernskogen, kan

kommunen ut fra en faglig vurdering av de lokale forholdene gi dispensasjon fra retningslinjene for hogst.

Vedtak om dispensasjon skal sendes Statsforvalteren til orientering, samtidig med at parten gjøres kjent med vedtaket.

§ 7. Kontroll og opplysningsplikt

Kommunen skal føre kontroll av godkjente tiltak og pålegg i vernskogen. Skogeier har plikt til å gi opplysninger og oppfylle de pålegg kommunen har gitt.

§ 8. Vedtak om hogststopp

Dersom det er igangsatt hogst uten at det er sendt melding jf. § 3 eller hogsten ikke skjer i samsvar med vilkår satt i vedtak av kommunen kan kommunen vedta hogststopp.

§ 9. Klage og straff

Vedtak fattet av kommunen etter denne forskrifta kan påklages til statsforvalteren. Vedtak fattet av statsforvalteren i førsteinstans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 10. Iverksetting

Denne forskrift trer i kraft xx. måned 202x. Fra samme dato oppheves bestemmelsene om vernskogforvaltning i xx, vedtatt av xx i xx den xx. xx. xxxx og forskrift om vernskog, xx fastsatt xx.xx. xxxx.

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:

Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:

Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:

Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:

Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no
